

Postawiliśmy sobie następujące cele:

- zmotywowanie rodziców do realizacji dwuletniego programu w celu powrotu dziecka do domu,
- motywowanie rodziców do podjęcia zmian umożliwiających powrót dziecka do domu rodzinnego lub eliminujących zagrożenie umieszczeniem w instytucji opiekuńczej,
- stworzenie rodzicom warunków (głównie psychologicznych) do tego, aby owe zmiany były możliwe,
- nauczenie ich nowych umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych i w sytuacjach rodzicielskich,
- tworzenie wspólnego planu pracy,
- zaktywowanie całego systemu rodzinnego, wychowawczego i instytucjonalnego nakierowanego na wsparcie rodziny,
- stworzenie warunków do odwiedzin rodziców naturalnych przez dzieci umieszczone w rodzinie zastępczej.

Pracujemy różnymi metodami, w zależności od potrzeb beneficjentów i ich możliwości. Głównym jednak „narzędziem” pracy z rodzicami jest *osoba pomagająca*. Jesteśmy bowiem zdania, że ludzie zmieniają się głównie pod wpływem nawiązywanych relacji z właściwą, kompetentną osobą. Jeśli osoba pomagająca nie ocenia, nie krytykuje, ale rozumie, wspiera i jest autentyczna w tym, co robi, to ci, którym pomaga, są w stanie zaryzykować zmiany.

Pomaganie jest szczególnym rodzajem interakcji i relacji między osobą pomagającą i wspomaganą. Nasze wsparcie i praca są oparte na kontakcie z drugim człowiekiem, jego rodziną i środowiskiem lokalnym. Pamiętamy, że osobisty kontakt stwarza niebezpieczeństwo nadużyć. Dlatego bardzo ważne są superwizje i konsultacje, praca w parze tak, aby była możliwość udzielenia informacji zwrotnej. Stosujemy regularne superwizje i konsultacje. Również wszelkie informacje w formie pisemnej czy ustnej dotyczące rodziny przekazujemy innym upoważnionym instytucjom wyłącznie w celach poprawy jakości życia beneficjentów.

Innym narzędziem pracy z rodziną objętą programem jest książka *Odzyskać dziecko* autorstwa Izabeli Owczaruk. Opisywane i wyjaśniane są w niej podstawowe pojęcia i sytuacje, których rodzice będą prawdopodobnie doświadczać w czasie realizacji programu. Są to między innymi zagadnienia:

- Czym jest terapia i spotkania z psychologiem;
- Czym jest zmiana i o co chodzi w zmianach;
- Jak rozumieć fakt ograniczenia władzy rodzicielskiej;
- Czego potrzebuje dziecko umieszczone w placówce;
- Dlaczego nie placówka – rozdział zawierający argumenty, że miejscem, w którym dzieci powinny się wychowywać jest rodzina;
- Prawa i obowiązki rodziców w sytuacji ograniczenia władzy rodzicielskiej;
- „Co w sytuacji kiedy zmiany są bardzo trudne lub niemożliwe?” – problem wspierania rodzicielstwa przez rodziny zastępcze i adopcyjne.

Naszym narzędziem pracy jest też film dołączony do książki. To dokument, w którym cztery rodziny udzielają autorce wywiadu i opowiadają, w jaki sposób odzyskiwały prawo do wychowywania swoich dzieci. Każdy z bohaterów dzieli się swego rodzaju przesłaniem do tych, którzy stają na początku tej drogi. Te wywiady są omawiane z rodzicami, którzy starają się o odzyskanie praw rodzicielskich lub są zagrożeni ich utratą. Większość z nich identyfikuje się z bohaterami filmu. Poprzez film rodzice mogą się przekonać, że odzyskanie dziecka jest możliwe. Wypowiedzi bohaterów filmu są bardziej przekonujące niż to, co my, pracownicy i specjaliści powtarzamy wielokrotnie. Kilka pierwszych spotkań z rodzicami poświęcamy analizie tego, co bohaterowie mówią o zmianach, nowych umiejętnościach, jakie musieli osiągnąć, aby odzyskać dziecko.

Genogram to kolejne narzędzie naszej pracy z rodzicami. Jest to graficzny rysunek rodziny, przedstawiający jej członków i relacje, jakie ich ze sobą łączą. Służy on porządkowaniu zebranych informacji o ro-